

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

1

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-746/2018. számú ügyben

Előadó: dr. Zséger Barbara
Érintett szervek: Nagyatádi Rendőrkapitányság

2018.

**Az alapvető jogok biztosának
jelentése
az AJB-746/2018. számú ügyben**

Ügyintéző: dr. Zséger Barbara

Az eljárás megindulása

A panaszos sérelmezte a Nagyatádi Rendőrkapitányság rendőreinek eljárását, mert 5 éves, kiskorú gyermekének jelenlétében intézkedtek vele szemben.

A panasz alapján felmerült az emberi méltósághoz való jog sérelmének gyanúja. Erre figyelemmel – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján – vizsgálatot folytattam, amelynek során tájékoztatást kértem a Nagyatádi Rendőrkapitányság vezetőjétől.

Érintett alapvető jogok

Az emberi méltósághoz való jog: *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”* (Alaptörvény II. cikk)

Az alkalmazott jogszabályok

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.)

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat)

A megállapított tényállás

A panaszos beadványa szerint 2017. november 21-én a Nagyatádi Rendőrkapitányság rendőrei intézkedtek vele szemben. A panaszos élettársa és óvodás korú gyermeke társaságban autóval tartott hazafelé, amikor közúti ellenőrzés alá vonták. A panaszos élettársát kábítószer fogyasztás gyanúja miatt előállították, rendőrségi autóval a Csurgói Rendőrőrsre szállították. A panaszossal közölték, hogy egy óra alatt befejezik élettársának kihallgatását. Ezért ő úgy döntött, hogy gyermekével a rendőrség épületében várakozik. Két óra elteltével, panaszossal szemben is intézkedtek, őt is előállították, és vizeletminta adására szólították fel, ruházatát pedig átvizsgálták. Mindeközben gyermeke végig jelen volt.

A rendőrségi dokumentumok alapján az alábbiakat állapítottam meg:

2017. november 21-én a Nagyatádi Rendőrkapitányságra bejelentés érkezett arról, hogy Csurgó területén, egy baráti társaságban kábítószerrel foglalkozni. Ennek a baráti társaságnak a tagja – a bejelentés szerint – a személygépkocsival utazó panaszos és élettársa is. A rendőrség észlelte a bejelentésben jelzett gépkocsit, így a benne ülőket (panaszost és élettársát) 19 óra 15 perckor rendőri intézkedés alá vonták. Panaszos élettársával a helyszínen közölték, hogy bűncselekmény gyanúja miatt szükséges előállítása és kihallgatása, amit ő tudomásul vett. A Csurgói Rendőrőrsre szállították, a panaszost pedig tájékoztatták, hogy az eljárás előreláthatóan

egy-két órát vesz igénybe. Erre tekintettel a panaszos úgy döntött, hogy kiskorú gyermekével együtt megvárja élettársát a rendőrségen.

A várakozás során – a rendőrség véleménye szerint – a panaszos zavartan kezdett viselkedni, és mivel a bejelentésben az ő neve is szerepelt, „gyanú merült fel” arra vonatkozóan, hogy ő is fogyasztott kábítószer. Ezért – 21 óra 15 perckor, két óra várakozás után – a panaszossal közölték, hogy vele szemben is előállítást foganatosítanak és vizeletmintát kell adnia. Tájékoztatták arról, hogy telefonon hívhat hozzátartozót, aki felügyel a gyermekére. A panaszos – a késői órára és gyermeke ijedtségére tekintettel – úgy döntött, hogy nem bízta őt másra, nem viteti el onnan senkivel, hanem aláveti magát a rendőri intézkedésnek. Ezt követően a panaszos ruházatát átvizsgálták, elkísérték vizeletminta adásra, miközben gyermeke végig vele volt. Az előállítás 22 óra 15 percig, a sikeres vizeletminta adásig tartott.

A vizsgálat megállapításai

1. A hatásköröm tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint az ezek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzeti és önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (5) bekezdés a/ pontja értelmében a vizsgálatot érintett Nagyatádi Rendőrkapitányság rendvédelmi szerv, így tevékenységének vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

2. Az alapvető jogok és az ügy érdeme tekintetében

a) A vizsgálat során az intézkedés jogalapjával kapcsolatban az alábbiakat állapítottam meg:

Az intézkedés kezdetén az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatásra került sor. Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint a rendőrséget intézkedési kötelezettség terheli. Mivel bűncselekmény gyanújáról kaptak bejelentést, a rendőrségnek tehát kötelessége volt eljárni. Az Rtv. 29. § (1) bek. a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Az igazoltatásra az Rtv. idézett rendelkezése értelmében tehát csak akkor kerülhet sor, ha az Rtv.-ben megállapított valamely feltétel fennáll. A rendelkezésekre bocsátott, intézkedésről készült rendőri jelentésekből megállapítható, hogy az igazoltatás bűnüldözési célból történt, így annak *megvolt a jogalapja*.

Panaszos élettársával az igazoltatás után közölték, hogy elő fogják állítani a Csurgói Rendőrőrsre, amit ő tudomásul vett. A helyszínen a panaszost nem tájékoztatták arról, hogy előállítják, és arról sem, hogy erre a későbbiekben – a mintavétel miatt – szükség lehet. A

rendőrörsre a panaszos önként ment be gyermekével együtt, hogy ott megvárja élettársát, mivel azt a tájékoztatás kapta, hogy egy-két óra múlva hazamehetnek. A rendőrség épületében azonban, majdnem kétórás várakozás után, 21 óra 15 perckor, az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították.

A bejelentés azt tartalmazta, hogy a panaszos és élettársa is jelen lesz a bűncselekménnyel gyanúsított személy lakásán, ahol kábítószer fogyasztanak majd. Tehát a rendőrségnek információja volt arról, hogy a panaszos is összefüggésbe hozható a bűncselekménnyel. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges. A panaszos mintavétel miatti előállításának szükségessége tehát nem vonható kétségbe, a rendőrség – az esetleges bűncselekmény elkövetésének gyanújára tekintettel – *jogalappal dönthetett úgy, hogy a panaszost is intézkedés alá vonja.*

b) Az előállítás szakmai szempontból való mérlegelése nem tartozik ombudsmani vizsgálat körébe, azonban ennek időzítése – ha nem merülnek fel ezzel kapcsolatban rendőrszakmai szempontok – érinthet alapvető jogot. A panaszos gyermekének rendőri intézkedés során való jelenléte különösen fontos kérdésként veti fel, hogy az előállítás időzítése **nem sértett-e alapvető jogot?**

Az Rtv. szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Előállítás esetén a rendőr a hátramaradt gyermekről történő gondoskodás érdekében intézkedni köteles. A vizsgált ügyben a gyermek az intézkedés során, annak megkezdésétől, 19 óra 15 perctől jelen volt, így a rendőrségnek ezt figyelembe véve kellett döntenie arról, hogy hogyan folytatja le az intézkedést.

A panaszjelzés során készült rendőri jelentés és az előállításról szóló jelentés szerint a panaszos élettársának előállítása alatt – tehát amíg a panaszos a rendőrség épületében várakozott – merült fel a gyanúja annak, hogy a panaszos is fogyaszthatott kábítószer. Így az ő előállítására és a mintavételre később került sor. Egyéb, a bejelentést követően felmerülő és az előállításra alapot adó indokként a rendőrség csupán arra hivatkozott, hogy a várakozás ideje alatt a panaszos zavartan kezdett viselkedni, ami azt jelentette, hogy többször emelt hangon rákérdezett, mennyit kell még várakoznia, ezzel zavarva a rendőri munkát. Ez a magatartás azonban az adott helyzetben nem jelenthetett olyan fokú zavart viselkedést, amely kábítószer fogyasztásra utalhatott, vagy bármely intézkedést megalapozhatott volna. A rendőrség az intézkedés megkezdését követően, 19 óra 15 perc után semmiféle egyéb, a panaszos bűncselekménnyel való érintettségére utaló információt nem kapott, az élettársa pedig a vizeletminta adását megtagadta, vallomásaiban sem ismerte el a kábítószer fogyasztást.

Amennyiben tehát a rendelkezésre álló információk alapján (már az intézkedés megkezdésekor) a rendőrség *szükségesnek tartotta a panaszos előállítását* és semmi – sem információhiány, sem új információ, sem nyomozástaktikai szempont – nem indokolta annak késleltetését, úgy azt, *különösen a gyermek jelenléte miatt, már az intézkedés kezdetén meg kellett volna tennie.* Ebben az esetben a panaszos gondoskodhatott volna gyermeke felügyeletéről, elhelyezéséről, nem kellett volna a gyermeknek végignéznie édesanyja előállítását, a ruházata árvizsgálását és a mintavételi eljárást. *Ha viszont az intézkedés megkezdésekor a panaszos előállításának szükségessége nem merült fel, újabb információk biányában önkényesnek tűnhetett az előállítás későbbi foganatosítása.*

Mínderre tekintettel megállapítható, hogy *a panaszossal szembeni intézkedés végrehajtása során, az előállítás időzítésekor az eljáró rendőrök figyelmen kívül hagyták a jelenlévő gyermek érdekeit, ezzel megsértették emberi méltóságához való jogát.*

Intézkedés

A jelentésben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében – az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján – *felkérem a Nagyatádi Rendőrkapitányság vezetőjét,* hogy jelentésem ismertetésével hívja fel az alárendeltségében működő, érintett személyi állományt arra, hogy intézkedéseik során a gyermekek jogainak érvényesülésére és védelmük biztosítására fordítsanak kiemelt figyelmet.

Budapest, 2018. 08. 13 .

Szébely László

